

LA QUOTIDIANA

FMR Fundaziun Medias Rumantschas, Via da Masans 2, 7000 Cuira, 081 544 89 11, redacziun@fmr.ch

Strauss fageva strehs, Stoffel fa lingias

Digl atun vargau tochen l'jamna vargada ei la Cularta a Laax sededicada a Carl Strauss. Sonda cuntinuescha l'omagi agl artist e gravader. Anna-Rita Stoffel, carschida si a Laax, sededichescha ad el cun in project artistic collectiv.

AUGUSTIN BEELI/FMR

El program accumpignont dall'exposiziun san ins leger ch'ei suondi il fevrer in project collectiv. *Anna-Rita Stoffel, Curdin Albin, Mathias Kunfermann e Toni Poltera* undreschien e transferechien l'ovra da Carl Strauss el 21avel tschentaner. Sonda proxima entschiva gl'omagi, quasi gl'epilog dall'exposiziun pigl artist. 1922 era el vegnius a Laax e quater onns pli tard ha el maridau sia giuvna spusa Helen Keller (1899-1985). Ensem han els baghegiu 1927 lur casa «Straussennest» a Salums.

La vieua ha influenzau

En quella casa ha el luvrau e sia dunna entschiet a hospitar turists e passants. Alla FMR raquenta Anna-Rita Stoffel ch'ella hagi passentau biaras uras en quella casa. Cu Carl Strauss ei morts 1957 eis ei sedau ch'il tat e la tatta han entschiet a segidar culla vieua. Pli tard ha lur figlia Maria Stoffel-Coray ed il schiender Jakob surpriu quell'incumbensa. Aschia han era ils affons empriu d'enconuscher quella dunna che viveva tut persula a Salums. «Nus havevan da cumprar en per ella e purtar la rauba da tschella vart dalla val», raquenta Anna-Rita Stoffel.

Il contact culla «Frau Strauss» s'auda tier las pli fermas regurdientschas da sia affonza. «Ellas vacanzas da scola gidavan nus savens ella da racoltar iuas s. Gion e puauas. El «Straussennest» eran nus savens, ed ella mussava era mintgatton maletgs da siu um permier», aschia Anna-Rita Stoffel. La vieua da Strauss possi haver influenzau la via egl art ch'ella sezza hagi tscharniu, cuntinuescha l'artista. El-

Anna-Rita Stoffel, davan ina performance da lingias ch'ella ha fatg. Enta maun la chista da colurs ch'ella ha survegniu ord il relasch da Helen Strauss.

la ei naschida 1966 e dapi biars onns menadra da projects d'art. Sco emprema Svizra ha ella fatg avon dus onns il diplom da master MAS Creative Practice alla Scol'aula d'art a Turitg.

Ina reflexiun artistica

Il pli niev realisescha ella dapresent en siu vitg nativ. A Laax ella Cularta eis ella vidlunder d'installar in omagi artistic persunal a Carl Strauss. «Ei va buca per tractar el e siu relasch danovamein, mobein per ina avischinaziun, ina reflexiun da diversas modas da s'exprimer», explichescha Anna-Rita Stoffel. Tras la marella hagi ella astgau mirar ils strehs che gl'artist haveva fatg. Mellis strehs che formavan la

finala in maletg. Per capir gl'omagi ch'ella fa a Carl Strauss seigi impurtont da risguardar ils plaids d'in scolar da Carl Strauss. Toni Nigg, scolast da dessegn alla Scola cantunala, haveva empriu d'enconuscher Carl Strauss e sia tecnica da far gravuras.

Quei che Toni Nigg ha getg inagada, ha Anna-Rita Stoffel priu sco motto per elavurar Carl Strauss: «Il giug culla lingia, duvrada a moda singulara sco cintura plein tensiun, ed ella accumulaziun sco reit sensibla applicada d'in fin tractament, per modular la fuorma accentuada dil tgierp.» Quella construcziun hagi inspirau fetg ella, declara l'artista contemporanea. Ella ha interpretau quel-

Quella gravura dalla claustra ella Val d'Ema ella Toscana ei da veser ell'exposiziun dedicada ad ina perfuorma artistica.

FOTOS AUGUSTIN BEELI

la lingia en sia moda da s'exprimer artisticamein, cun far quellias lingias, spted ed a moda performativa. Ed ella reducziun da tut.

Installaziuns e squetschs

Ell'exposiziun muossa Anna-Rita Stoffel lingias, denton buca schi claras e disciplinadas, mobein liungas ed expostas alla casualidad. Cun siu team da project, gl'artist e fotograf Mathias Kunfermann, il graficher ed illustratur Curdin Albin ed il schurnalist Toni Poltera, ha ella fatg ina procedura per seconfruntar cun Carl Strauss. Denter auter eis ella stada gl'atun vargau ella Toscana. El liug nua che quel haveva fatg mellis strehs per in maletg

dalla claustra ella Val d'Ema ei Mathias Kunfermann sepostaus ed ha fatg dalla medema optica in squetsch culla tecnica fotopolimera. Vitier dat ei in film da diesch minutas. Quel vegn installaus a Salums e projectaus encunter gl'ualu ella vischinonza dil «Straussennest». Inter-vestas cun perdetgas e persunas impurtontas da Carl Strauss e sia lavur da far mellis strehs completteschan l'exposiziun speciala.

L'exposiziun speciala ella Cularta a Laax arva sonda proxima, ils 3 da fevrer 2024, allas 13.30 tochen las 16.30. Ins sa visitar ella tochen ils 3 da mars 2024, mintgamai la gievgia, venderdis, sonda e dumengia, da quellias uras. Dapli informaziun mira www.cularta.ch.